

AGNES GUNNEWIJK-VEER

‘Verstand moet de boventoon voeren, maar met gevoel kun je soms net een accent aanbrenge(n)’

leeftijd: 52

woonplaats: Beltrum

bedrijf: runt samen met man Gerard en zoon Wout een melkveebedrijf met 120 koeien

huidige bestuurstaken: voorzitter CRV afdeling Groenlo, voorzitter LTO Noord afdeling Berkelland, raad van toezicht HAS Den Bosch

JEANET BRANDSMA

‘Ik waardeer vooral de inhoud en de discussie. Al discussiërend tot een betere oplossing komen, dat doe ik graag’

leeftijd: 41

woonplaats: Giethoorn

bedrijf: heeft samen met haar man Peter Aalberts een bedrijf met 230 melkkoeien

huidige bestuurstaken: bestuurslid LTO vakgroep Melkveehouderij

KATLEEN TAELEMANS

‘Van het bestuurswerk heb ik geleerd om vastberaden te zijn, te volharden in de strategie van je bedrijf’

leeftijd: 41

woonplaats: Sint-Martens-Lennik

bedrijf: runt samen met partner Guido Lemaire een bedrijf met 70 melkkoeien, 70 zoogkoeien en 120 hectare

huidige bestuurstaken: nationale sectorvakgroep Boerenbond vleesvee en kalveren en provinciale vakgroep Boerenbond rundvee/vleesvee en kalveren

RIENEKE KOOPMANS

‘Een vrouw in een mannenwereld valt op. Er wordt meer op je gelet. Daar moet je wel tegen kunnen’

leeftijd: 38

woonplaats: Oosterwolde (Fr.)

bedrijf: melkt met haar man Lenze op twee locaties in totaal 200 koeien

Huidige bestuurstaken: raad van commissarissen Agrifirm, ledenraad AB Fryslân & Noord-Holland

Bijna dertig jaar lang is ze er al mee bezig. Agnes Gunnewijk-Veer uit Beltrum is gepokt en gemazeld in het bestuurswerk. Van het schoolbestuur tot een AJK-vrouwenpraatgroep, van commissaris bij een Rabobank tot woordvoerder van een actiecomité tegen de komst van een regionale vuilstort. De rode draad in dat bestuurswerk? ‘Ik heb een sterk gevoel voor recht en onrecht. Ik wil graag dat er niet over, maar met mensen gepraat wordt.’

Als vrouwelijk bestuurder is Gunnewijk in de agrarische sector in de minderheid. Zelf is dat voor haar geen punt. ‘Ik sta er nooit zo bij stil, het gaat me vooral om de kwaliteit van een bestuurder. Het man- of vrouwzijn moet geen rol spelen. Toch zal ik die eerste algemene ledenvergadering van de Ra-

bobank in Utrecht nooit vergeten. Het was één grijze massa van mannen in pakken. Op dat moment was ik zwanger van onze jongste zoon. Toen voelde ik me echt op en top vrouw.’ Gunnewijk heeft niet de indruk dat ze als bestuurder anders te werk gaat dan haar mannelijke collega’s. ‘Verstand moet de boventoon voeren’, benadrukt ze. ‘Maar met het gevoel kun je soms net een accent aanbrenge(n). Ik vind dat je er altijd van bewust moet zijn wat een besluit bij mensen te weegbrengt. Misschien hebben vrouwen daar net iets meer oog voor dan mannen.’

’s Ochtends en ’s avonds is Gunnewijk nog graag bij het bedrijf betrokken. ‘Juist die afwisseling, het werken met hoofd én handen, dat maakt het mooi.’

Steeds minder vrouwen bezoeken vergaderingen, is de indruk van Jeanet Brandsma. ‘Het komt ook wel eens voor dat ik de enige aanwezige vrouw ben.’ De melkveehouder uit Giethoorn heeft er wel een verklaring voor. ‘Zeker bij mensen met kinderen is het gebruikelijk dat een van de twee naar de vergadering gaat, om geen oppas te hoeven vragen. Dan gaat de man vaak eerder dan de vrouw. Dat is jammer.’

In huize Aalberts-Brandsma is het niet per definitie man Peter die op pad is. ‘We overleggen voor wie van ons de vergadering het belangrijkste is of we regelen oppas.’

Brandsma is zo’n drie dagen per week kwijt aan het bestuurswerk voor de vakgroep Melkveehouderij LTO. Een mannenbolwerk? ‘Dat valt mee. De bestuurders zijn vooral mannen,

maar de beleidsmedewerkers zijn meer vrouwen. Belangrijk is dat de inbreng op gelijkwaardigheid is. Ik ben ook gewend met mannen op te trekken, eerst bij het veebeoordelen en later tijdens mijn studie vee fokkerij in Wageningen.’

Wat vindt Brandsma mooie elementen aan het bestuurswerk? ‘Ik waardeer vooral de inhoud en de discussie. Al discussiërend tot een betere oplossing komen, dat doe ik graag. Ik ben ook snel op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.’ Een netwerk opbouwen, presentaties geven; Brandsma draait er inmiddels haar hand niet meer voor om. ‘Je leert vooral “door te doen”. Het is in ieder geval belangrijk om enthousiast te zijn en geen last te hebben van een drempel om mensen aan te spreken.’

Als de landbouw in het nieuws is, weten de Vlaamse media haar te vinden. Katleen Taelemans fungeert op tv regelmatig als spreekbuis voor de landbouw. ‘Dat was niet per se mijn bedoeling, maar het is gewoon zo gegroeid. Het zijn leuke bijkomende zaken als je bestuurlijk actief wordt.’

Zelfs haar kinderen traden een aantal keer op in het Vlaamse kinderprogramma Karrewiet van Ketnet. ‘Bij het uitrijden van melk in Wallonië vanwege de slechte melkprijzen vertelde onze zoon – hij was op dat moment elf jaar oud – op tv dat het spijtig was dat voedsel op deze manier verkwist werd. Niet dat we daar met de kinderen over praatten, maar blijkbaar pikken ze dat automatisch op. Het verbaast me hoe snel ze achter onze sector staan.’

De Belgische boerin heeft geen scrupules om voor haar eigen mening uit te komen. ‘Ik voel me geapprecieerd als bestuurder. Doordat ik met beide benen in het bedrijf sta, weet ik wat er reilt en zeilt en heb ik kennis van heel veel dossiers. Zelf heb ik van het bestuurswerk vooral geleerd om vastberaden te zijn, om een strategie te maken voor je bedrijf en daar dag in dag uit in te volharden.’

Zeker in de winter is de Vlaamse melk- en vleesveehouder veel op pad. Toch ligt de prioriteit bij het bedrijf en haar gezin. ‘Ik wil niet alles doen. Ik laat ook wel eens een vergadering schieten als het thuis niet uitkomt. Aan de andere kant, af en toe weg zijn is juist goed voor de zelfstandigheid van de kinderen.’

‘Ik wil niet alleen op het bedrijf bezig zijn. Dan zou mijn wereldje te klein zijn.’ Zo motiveert Rieneke Koopmans haar bestuurlijke activiteiten. ‘Het bestuurswerk geeft een bredere blik op de maatschappij, je krijgt er een geweldig netwerk van en meepraten en -denken over het beleid van een onderneming is heel boeiend.’ Koopmans wijst ook op de samenwerking tussen bedrijf en bestuurswerk. ‘Ervaringen in je eigen bedrijf neem je mee in je bestuurstaken en vice versa.’ De melkveehouder – ‘ik ben meer boer dan boerin’ – maakte als lid van de raad van commissarissen de fusie mee tussen Agrifirm en Cehave. ‘Een boeiende periode. Het was een uitdaging om twee bedrijven met twee culturen ineen te schuiven tot één nieuwe onderneming met een eigen cultuur.’

Voordat Koopmans fulltime op het bedrijf aan de slag ging, werkte ze als stafmedewerker van een organisatie voor grondeigenaren. ‘Een van mijn taken was de ondersteuning van besturen. De kennis die ik daar opdeed, komt nu goed van pas.’ Daarnaast volgde Koopmans een cursus voor bestuurders op Universiteit Nyenrode. ‘Daar heb ik vooral geleerd niet te snel te oordelen. Ook het functioneren van coöperaties kwam uitgebreid aan bod.’

Bij vacatures voor bestuursleden polst Koopmans regelmatig vrouwen. ‘Ik merk dat ze vaak afwachtend reageren. Ze zijn druk met hun gezin of hebben een eigen baan. Ook onzekerheid speelt een rol. Een vrouw in een mannenwereld valt op. Er wordt meer op je gelet. Daar moet je wel tegen kunnen.’